

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ А.С. МАКАРЕНКА У ВНЗ

В.В. ЛІТКЕВИЧ, студентка

О.І. ОНИПЧЕНКО, канд. пед. наук, доцент

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної Ради

Визначаючи мету й стратегію виховання сьогодення, педагоги, звичайно, звертаються й до її історичних джерел. А.С. Макаренко – класик української та світової педагогіки, робив усе можливе, щоб виховати справжнього громадянина своєї Вітчизни – людину морально стійку, працьовиту, творчу, колективістську, всебічно розвинену. Його погляди на мету й основні завдання виховання співзвучні з вимогами сучасного Закону України «Про освіту», Державної національної програми «Освіта», Концепції національного виховання, в яких наголошується, що метою виховання в сучасній українській школі є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору. Питання виховання волі й характеру були центральними у всій його теоретичній і практичній діяльності. Відомий педагог категорично поставив питання про моральне обличчя особистості як рушійної сили її поведінки та вчинків, констатує, що лише висока ідейність, гуманістичні принципи моральності, громадянська цілеспрямованість здатні викликати в людини до життя нові, громадянські риси волі й характеру.

Науково-теоретична і практична спадщина А.С. Макаренка, пронизані глибокою вірою у великі можливості вихованців. Він завжди виходив з того, що педагогіка повинна орієнтуватися не на негативні, а на позитивні риси особистості. Один із головних «секретів» успіху А.С. Макаренка полягає в тому, що він здійснив конкретний синтез педагогіки з рядом інших суміжних наук, застосував по-новому й творчо конкретизував у повній відповідності з новими історичними умовами ряд філософських, соціально-політичних, педагогічних, психологічних, етичних, естетичних, економічних ідей, принципів, понять, категорій і сам увів ряд принципово нових педагогічних принципів і понять, які не ізольовані один від одного, а утворюють складні, цілісні, розгорнуті системи й групи, системи систем.

Також, відзначимо, що кожного року по всьому світу відбуваються наукові конференції з вивчення та узагальнення досвіду А.С. Макаренка в яких студенти приймали активну участь. Під час таких конференцій висвітлюється творчість видатного педагога. Роботи конференцій проходять за різнома-

нітними напрямками: «Макаренкознавчі виміри сучасної педагогічної інноватики»; «Педагогічні ідеї А.С. Макаренка в сучасній креативній освіті»; «Педагогічна спадщина А.С. Макаренка у вирішенні проблем дитинства»; «Ідеї А.С. Макаренка і проблеми становлення особистості в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях»; «Макаренкознавство та філософія превентивної освіти»; «Проблеми соціалізації та інкультурації у контексті творчої спадщини А.С. Макаренка»; «Творча спадщина А.С. Макаренка в аспекті управління навчально-виховним закладом» тощо.

Дослідник Г.В. Кашкар'юв у своїй статті «Підготовка студентів до реалізації у правовиховній і профілактичній роботі педагогічних ідей А.С. Макаренка» наголошує на доцільності використання досвіду відомого педагога. Так, з урахуванням особливостей сьогодення в Бердянському державному педагогічному університеті були розроблені й упроваджені навчальні програми з таких курсів: «Шляхи попередження педагогічної занедбаності серед неповнолітніх і молоді», «Соціально-педагогічна профілактика правопорушень» тощо.

Таким чином, сучасним педагогам у своїй роботі необхідно брати за основу досвід А.С. Макаренка, який у перевихованні делінквентних (від лат. *delinquens* - здійснюючий провину, правопорушник) підлітків досяг великого успіху. Форми і методи роботи, які він пропонував є актуальними і в сучасному суспільстві. Цей видатний педагог створив та перевіряв на власному досвіді нову філософію виховання, орієнтовану на олюднення як власне процесу виховання, найближчого середовища, так і суб'єктів виховання – вихованців і вихователів.

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ-СИРОТАМИ ТА ДІТЬМИ, ПОЗБАВЛЕНИМИ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ В УМОВАХ ІНТЕРНАТНОГО ЗАКЛАДУ

А.Ф. ЛИСАК, студентка

О.І. ОНИПЧЕНКО, канд. пед. наук, доцент

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної Ради

Сучасне суспільство через соціальні трансформації зниження рівня життя, омолодження соціальних проблем, поширення тривожності у внутрішньо сімейній атмосфері, зростання конфліктності у взаєминах дорослих і